

Nazwa działania:	Badanie wpływu trałowania dennego na zbiorowiska bentosowe, uwalnianie materii z osadów i chemizm wód przydennych										
Kod:	N_27										
Typ aktualizacji:	Działanie nowe w POWM			Kategoria:				Stan wdrażania: wdrażanie nie rozpoczęte			
Lokalizacja (obszar, którego dotyczy działanie – zasięg geograficzny oraz lokalizacja miejsca, w którym ma być podjęte):											
Istota problemu:	<p>Negatywne oddziaływania trałowania dennego na zbiorowiska bentosowe potwierdzają niemal wszystkie prace naukowe dotyczące tego zagadnienia, niezależnie od położenia geograficznego czy rodzaju dna. Zarówno biomasa, jak i produkcja zbiorowisk bentosowych wyraźnie spadają w miarę wzrostu częstości trałowania. Jeśli chodzi o strukturę zbiorowisk, podstawowym rezultatem trałowania dennego są zmiany składu gatunkowego, w którym gatunki długowieczne i wymagające długiego czasu do rozrodu (np. małże czy zostera) ustępują drobnym, oportunistycznym gatunkom o bardzo krótkim cyklu życiowym (np. skąposzczety czy zieleńce nitkowate). Trałowanie dennie jest uznawane przez ekspertów HELCOM za jedno z największych zagrożeń dla cennych siedlisk dennych Bałtyku. Poza bezpośrednim naruszaniem dennych biocenoz, trałowanie dennie powoduje resuspensję osadów, a to z kolei jest równoznaczne z ponownym wprowadzaniem do toni wodnej zarówno azotu i fosforu, odpowiedzialnych za eutrofizację, jak i substancji toksycznych, jak metale ciężkie czy trwałe związki organiczne.</p>										
Historia działania:	Nie dotyczy										
Opis działania:	<p>Działanie ma na celu pogłębienie i upowszechnienie wiedzy na temat oddziaływania połowów dennych na zbiorowiska bentosowe i krążenie materii, w tym biogenów, w polskiej części Bałtyku. Program badawczy, oparty zarówno o badania in situ, jak i eksperymenty laboratoryjne, powinien być skonstruowany tak, by udzielić odpowiedzi przynajmniej na następujące pytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jaka jest zależność składu gatunkowego i obfitości zbiorowisk bentosowych od częstotliwości połowów dennych, - jaka jest skala resuspensji osadów w wyniku trałowania dennego różnymi typami narzędzi, - jaka jest skala uwalniania materii organicznej, biogenów i substancji niebezpiecznych do toni wodnej w wyniku trałowania dennego różnymi typami narzędzi (m.in. porównanie zawartości w dnie intensywnie trałowanym i nietrałowanym oraz w słupie wody nad dnem intensywnie trałowanym i nietrałowanym). <p>Wyniki powinny dotyczyć różnych, reprezentatywnych dla polskiej części Bałtyku rodzajów dna i głębokości trałowania.</p> <p>Ponadto, działanie obejmie przegląd światowej literatury dotyczącej oddziaływań połowów dennych na środowisko morskie oraz metod ograniczania tych oddziaływań.</p> <p>Poza częścią ściśle naukowo-badawczą, działanie będzie obejmowało opracowanie wytycznych dla organu wydającego zezwolenia na komercyjne połowy morskie w zakresie regulacji połowów dennych (optymalne narzędzia spośród już dostępnych na rynku, dozwolona częstotliwość trałowania w tych samych miejscach w zależności od warunków lokalnych, warunki wykluczające trałowanie dennie ze względu na oddziaływania na środowisko).</p> <p>W ramach działania należy opracować i przedstawić właściwym grupom HELCOM oraz Komisji Europejskiej propozycje wskaźników służących ocenie cech 6 i 7 na wodach otwartych, o ile wskaźniki takie nie zostaną wcześniej uzgodnione na forum międzynarodowym.</p>										
Spodziewane efekty:	Pod warunkiem praktycznego wykorzystania opracowanych wytycznych, działanie pośrednio przyczyni się do ograniczenia negatywnych oddziaływań połowów dennych w postaci niszczenia zbiorowisk bentosowych oraz uwalniania biogenów i substancji niebezpiecznych do toni wodnej. Tym samym, działanie przyczyni się do realizacji celów środowiskowych odnoszących się do cech 6, 5, 1, 4, 5, 7 i 8.										
Elementy GES:	D6	D1	D5	D4	D8	D7					
Redukcja presji:	poten- cjalna	poten- cjalna	poten- cjalna	poten- cjalna	poten- cjalna	poten- cjalna					
Rodzaj działania:	badawcze							Typ działania (KTM):		39	
Podmioty odpowiedzialne:	<p>Narodowe Centrum Badań i Rozwoju we współpracy z ministrem właściwym ds. gospodarki morskiej, Wodami Polskimi i GIOŚ – przygotowanie i nadzorowanie programu badawczego</p> <p>Jednostki naukowo-badawcze – realizacja programu badawczego</p>										
Podstawa prawna:	<p>art. 29 i 30 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju</p> <p>art. 146 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne</p>										
Poziom koordynacji:	krajowy										

Miejsce wdrażania:	Polskie Obszary Morskie	Zasięg oddziaływania:	Otwarte			Przybrzeżne			Przejściowe				
			Basen Gotlandzki	Zatoka Gdańska	Basen Bornholmski	CW20001WB1 Półwysep Hel	CW20001WB2 Basen Gotlandzki	CW60001WB3 Basen Bornholmski	CW60001WB4 Zatoka Pomorska	TW20001WB1 Zalew Wiśłany	TW20002WB4 Zalew Pucki	TW20003WB5 Zatoka Pucka Zewn.	TW20004WB6 Zatoka Gdańska Wewn.
Termin rozpoczęcia:		2022			Termin zakończenia:		2025						
Termin osiągnięcia celu po wzdrożeniu działania:					2025								
Monitoring realizacji:		Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Minister właściwy ds. gospodarki wodnej											
Monitoring efektów:		Wody Polskie (monitoring sposobu uwzględnienia wyników badań w praktyce rybołówstwa)											
Koszty początkowe [tys. zł]:		3 000		Źródło:									
Koszty operacyjne [tys. zł/r]:				Źródło:		Kalkulacja kosztów w pliku pn. Kalkulacje kosztów i efektów wybranych działań.xlsx							
Potencjalne źródła finansowania:		Środki w dyspozycji Narodowego Centrum Badań i Rozwoju											
WYNIKI ANALIZ WSKAZANYCH W ART. 13.3 PAR 2 MSFD, W TYM ANALIZ KOSZTÓW I KORZYŚCI:													
<p>KORZYŚCI</p> <p>Działanie ma charakter opracowania studialnego, co oznacza, że dopiero po jego wdrożeniu będzie znany efekt i będzie oceniona zasadność podejmowania dalszych kroków. W związku z powyższym analizy kosztów i korzyści nie przeprowadzono, na tym etapie rekomenduje się jedynie wdrożenie działania o charakterze studialnym.</p> <p>KOSZTY</p> <p>Szacunkowe koszty wdrożenia działania wynoszą: 3000000 zł.</p> <p>Zgodnie z założoną metodyką, odnosząc tę wartość do przyjętej 5-cio stopniowej skali oceny, gdzie 1 oznacza bardzo wysoki, a 5 bardzo niski koszt wdrożenia, działanie otrzymało wynikową ocenę 5.</p> <p>EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA</p> <p>Z uwagi na brak możliwości oszacowania efektów działania, nie dokonano oceny efektywności kosztowej.</p>													